

Türkiye Cumhuriyeti

ile

Hollanda Krallığı

Arasında,

Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Hollanda Krallığı Hükümeti, Ülkeleri arasındaki geleneksel dostluk bağlarını güçlendirmek, aralarındaki ilişkileri, özellikle, bir Akit Tarafın yatırımcılarının, diğer tarafın ülkesinde yapacakları yatırımlar açısından genişletmek ve yoğunlaştırmak arzusuyla,

Bu tür yatırımlara uygulanacak muameleler üzerinde anlaşmaya varmanın sermaye ve teknoloji akımı ile Akit Tarafların ekonomik gelişmesini teşvik edeceği ve yatırımların adil ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutulmasının arzulandığı inancıyla, aşağıdaki gibi anlaşmaya varmışlardır :

Madde 1

I. İşbu Anlaşma'da :

a) "Yatırımcı"

i) Yürürlükteki mevzuatına göre, bir Akit Tarafın vatandaşı olan gerçek kişiyi;

ii) Bir Akit Tarafın yürürlükte olan kanun ve mevzuatına uygun olarak kurulmuş veya başka türlü teşkil edilmiş olan tüzel kişiliği ifade eder.

b) "Yatırım", özvarlık, borç, alacak, hizmet ve yatırım sözleşmeleri gibi her türlü malvarlığını ifade eder ve aşağıdakileri kapsar :

i) İpotek, ihtiyati haciz ve rehin gibi haklar dahil olmak üzere maddi ve gayrimaddi her türlü memaliki;

ii) Hisse senetleri veya bir şirketteki diğer menfaatleri veya mal varlığından doğan menfaatleri;

iii) Bir para alacağını veya ekonomik değeri olan ve bir yatırımla ilişkili bulunan bir işlemin yapılma talebini;

iv) Patentler, markalar, ticari unvanlar, endüstri tasarımları, "know-how" ve peştemaliye dahil, sınai mülkiyet haklarını ve telif haklarını;

v) Kanun veya sözleşme ile elde edilen her türlü hak ve kanuna uygun olarak sağlanan tüm lisans ve izinleri ifade eder.

c) "Ülke", uluslararası hukuka göre devletin egemenlik haklarını ya da yargılama haklarını kullanabileceği ve bu Devletin kıyısına bitişik deniz alanlarını da kapsar.

d) "Malik Olmak" ya da "Kontrol Etmek", her nerede bulunursa bulunsun, bağlı şirketleri veya iştirakleri yoluyla dahi dolaylı veya dolaysız mülkiyeti ya da kontrolü ifade eder.

Madde 2

a) Akit Taraflardan her biri, kendi kanun ve yönetmelikleri çerçevesinde, diğer tarafın yatırımcılarının kendi ülkesinde yapacakları yatırımları koruma yoluyla ekonomik işbirliğini teşvik edecektir. Her bir taraf, kendi kanun ve yönetmeliklerince verilen yetki nisbetinde diğer tarafın yatırımcılarının kendi ülkesindeki yatırımlarına müsaade edecektir.

b) İşbu Anlaşma, yatırımın yapıldığı tarihte, yatırımın yapıldığı ülkede yürürlükte olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak, bir tarafın ülkesinde diğer taraf yatırımcıları tarafından yapılan veya kontrol edilen yatırımlara uygulanacaktır.

c) İşbu Anlaşma, Anlaşma yürürlüğe girmeden önce, Akit Taraflardan birinin yatırımcılarının diğer Akit Tarafın sınırları içinde yapmış oldukları yatırımlara da uygulanacaktır.

Madde 3

(1) Akit Taraflardan her biri, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını eşit vebakkaniyete uygun muameleye tabi tutacak ve bu yatırımcıların yatırımlarına, yatırımlarının işletilmesi, idaresi, bakımı, kullanımı, faydalanılması veya tasfiyesine ilişkin keyfi ve ayırımcı tedbirlerle zarar vermeyeceklerdir.

(2) Akit Taraflardan her biri, bu yatırımlara; kendi yatırımcılarının yatırımlarına ya da herhangi bir üçüncü devletin yatırımcılarının yatırımlarına uygulandığından hangisi yatırımcı için en elverişli ise ondan daha az elverişli olmayacak biçimde, tüm güvenceyi ve korumayı sağlayacaktır. Akit Taraflardan her biri yatırımlarla ilgili yüklenmiş olabileceği yükümlülükleri yerine getirecektir.

(3) 1. ve 2. paragrafların hükümleri, bir Akit Tarafı, aşağıda belirtilen durumlardan kaynaklanacak herhangi bir muamele, tercih veya imtiyazdan doğacak çıkarlardan, diğer tarafın yatırımcılarını da yararlandırmaya mecbur kılacak şekilde yorumlanmayacaktır.

a) Mevcut veya ileride kurulacak gümrük birlikleri, ekonomik birleşmeler veya benzer kuruluşlar veya bu tür birlik ve kuruluşları oluşturacak geçici anlaşmalardan;

b) Bütünüyle ya da esas olarak vergilendirme ile ilgili, ya da üçüncü bir ülke ile karşılıklı esasına göre yapılmış herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenlemelerden doğan durumlar.

Madde 4

Akit Taraflardan her biri, yatırımlardan ve özellikle aşağıda belirtilen ödemelerden doğan transferlerin, kendi kanun ve yönetmeliklerinin sınırları dahilinde ve onlara uygun olarak, kendi ülkesine veya diğer tarafın ülkesine, o ülkenin para birimi veya herhangi bir konvertibl para birimi ile, gereksiz gecikme ya da kısıtlamaya meydan vermeden yapılmasına izin verecektir:

- a) Karlar, temettu, sermaye kazançları ve benzeri ödemeler;
- b) Yatırımın tümünün ya da bir kısmının satışından veya tasfiyesinden doğan hasılat;
- c) Bir ikraz anlaşma bağlı ana para ve faiz ödemeleri;
- d) Yönetim, teknik yardım, personel ve diğer ücretleri;
- e) Mülk sahibine verilen işletme payı ödemeleri.

Madde 5

Akit Taraflardan hiç biri, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını doğrudan veya dolaylı olarak ellerinden alacak tedbirlere, aşağıdaki koşulları yerine getirmeksizin başvurmayacaklardır :

- a) Kamu yararına ve hukuki usullere uygun olarak alınan tedbirler;
- b) Ayırıcı olmayan tedbirler;
- c) Adil bir tazminat ödemesini beraberinde getiren tedbirler. Bu tazminat yatırımın adil piyasa değerini veya adil piyasa değerinin bulunmaması halinde, ilgili yatırımın gerçek değerini kapsayacak ve yatırımcılar için etkin olabilmesi için, gereksiz bir gecikme olmaksızın ödenecek ve ilgili yatırımcıların vatandaşları oldukları ülkeye veya ilgili Akit Tarafın kabul edeceği bir ülkeye ve yatırımın yapıldığı orijinal para birimi veya yatırımcı ve Akit Tarafça ortaklaşa kararlaştırılan herhangi bir konvertibl para birimi üzerinden.

Madde 6

Bir Akit Tarafın yatırımcıları, yatırımlarını yaptıkları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş ya da diğer silahlı çatışma, ayaklanma (dahili karışıklıklar), veya benzeri olaylar yüzünden zarara uğramaları halinde, ülkesinde yatırımların yapıldığı Akit Tarafın, bu durumda kendi veya bir üçüncü devletin yatırımcılarına uygulayacağı muameleden daha az elverişli olmamak üzere ve ilgili yatırımcılar için hangisi daha elverişli ise o muameleye tabi tutulacaklardır.

Madde 7

Akit Taraftardan birinin bir yatırımcısının yatırımları, ticari olmayan risklere karşı, kanuni bir sistem dahilinde sigorta edilmiş ise, bu tür bir sigortanın şartlarına uygun olarak, bahse konu yatırımcının haklarıyla, sigortacının yatırımcının haklarına halefiyeti, diğer Akit Tarafçada tanınacaktır.

Sigortacı, yatırımcının sahip olacağı haklar dışında hiçbir hakka sahip olmayacaktır.

Bir Akit Taraf ile sigortacı arasındaki anlaşmazlıklar, bu Anlaşmanın 8. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

Madde 8

(1) Bu maddeye göre; yatırım anlaşmazlığı, aşağıda belirtilen hususları ihtiva eden bir anlaşmazlığı ifade eder :

- a) Akit Taraflardan birinin yabancı yatırımlarla ilgili makam tarafından, diğer Akit Tarafın bir yatırımcısına verilen yatırım müsaadesinin yorumlanması, ya da uygulanması;
- b) Bir yatırım ile ilgili olarak, işbu Anlaşma ile verilen, ya da yaratılan herhangi bir hakkın ihlali.

(2) Bir Akit Taraf ile, diğer Akit Tarafın bir yatırımcı arasında bir yatırım anlaşmazlığı halinde, anlaşmazlığa taraf olanlar, bu anlaşmazlığı öncelikle iyi niyetle girişilecek istişare ve müzakerelerle çözümlenmeye çalışacaklardır. Bu istişare ve müzakerelerin başarılı olmaması halinde anlaşmazlık, sözkonusu yatırımcı ile Akit Tarafın üzerinde karşılıklı olarak anlaşacaklar ancak bağlayıcı olmayan bir üçüncü taraf usulleri ile çözümlenebilir. Eğer anlaşmazlık yukarıdaki yöntemler ile halledilemezse, ilgili yatırımcı anlaşmazlığı, tahkim yoluyla halledilmesi için anlaşmazlığın ortaya çıkışından itibaren 1 yıl geçtikten sonra herhangi bir zamanda, Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıkların Çözüm Merkezi'ne (Merkez) getirebilir.

(3) Ancak ilgili yatırımcının bu süre içinde anlaşmazlığı, anlaşmazlığa taraf olan Akit Tarafın mahkemesine müracaat etmiş olması halinde kesin bir kararın verilmemiş olması şarttır.

a Bu şekilde, Akit Taraflardan her biri, bir yatırım anlaşmazlığın tahkim yoluyla halledilmesi için Merkez'e başvurulmasına muvafakat etmektedir.

b) Bu gibi anlaşmazlıkların tahkim yoluyla çözülmesi, Devletler ile başka Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Anlaşmazlıkların çözümlenmesine ilişkin konvansiyonun hükümleri ve Merkez'in "Tahkim Kuralları" çerçevesinde yapılacaktır.

(4) İşbu madde amaçları için, Akit Taraflardan birinin, yürürlükteki kanun ve kararnamelerine uygun olarak, ancak anlaşmazlığı doğuran hadise ve hadiselerin meydana gelişlerinden hemen önce, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımı olarak kurulmuş olan şirket, Devletler ile başka Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Anlaşmazlıklarının çözümlenmesine ilişkin Konvansiyonun 25 inci Maddesinin (2) (b) fıkrasına uygun olarak, diğer Akit Tarafın yatırımcısı gibi muameleye tabi tutulacaktır.

Madde 9

Akit Taraflardan herhangi biri, Anlaşmanın yorumlanması, ya da uygulanması ile ilgili herhangi bir konu hakkında istişarede bulunmayı diğer tarafa teklif edebilir. Karşı Taraf bu tür bir istişare teklifine müsbet yaklaşacak ve istişare için yeterli imkanı sağlayacaktır.

Madde 10

1) Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu, ya da uygulanması ile ilgili olarak aralarında çıkacak herhangi bir anlaşmazlığı, iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, cabuk ve adil bir şekilde çözümlenmeye çalışacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu tür çözümlere varmak için dolaysız ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Bu müzakereler başarısızlıkla sonuçlanırsa, sözkonusu anlaşmazlık taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, uluslararası hukukun tatbiki kabil mevzuatı uyarınca bağlayıcı karar verilmesi için tahkim yoluna götürülebilir.

2) Talebin tebellüğünden itibaren iki ay içinde, her bir Taraf bir hakem tayin edecek ve bu iki hakem bir üçüncü devletin vatandaşı olan üçüncü bir hakemi başkan olarak seçeceklerdir. Taraflardan birinin belirtilen zaman içinde bir hakem tayin edememesi durumunda, diğer taraf, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan bu tayini yapmasını talep edebilir. Eğer iki hakem, hakem olarak tayin edilişlerini müteakip iki ay içinde, üçüncü bir hakemin seçimi üzerine bir anlaşmaya varamazlar ise, taraflardan her biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'nı, gerekli atamayı yapmaya davet edebilir,

3) Hakem Heyetinin bu Anlaşmanın hükümleriyle bağdaşacak bir şekilde usul kuralları üzerinde anlaşması için, Başkanın seçiliş tarihinden itibaren üç aylık bir süresi olacaktır. Böyle bir anlaşma olmadı takdirde, Hakem Heyeti Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan, usul kurallarını, genelde benimsenen Uluslararası tahkim kurallarını dikkate alarak, tayin etmesini talep edecektir.

4) Bu maddenin ikinci ve üçüncü paragraflarında belirtilen hallerde, şayet Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'nın bu görevini ifa etmesi engellenirse ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, Başkan Yardımcısı gerekli atamaları yapmaya davet edecektir. Eğer Başkan Yardımcısı bu görevini ifa etmekten men edilirse, ya da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, Divan'ın, herhangi bir tarafın vatandaşı olmayan, mevcut en yaşlı üyesi gerekli atamaları yapmaya davet edilecektir.

5) Tahkim isteyen tarafın, anlaşmazlığı dolaysız ve anlamlı istişare ile çözümlenmeye çalışmış olduğunun tesbiti üzerine, Hakem Heyeti anlaşmazlığın esasları üzerinde tahkim görevine başlayacaktır.

6) Mahkeme, kararların oy çoğunluğu ile verecek ve böyle bir karar taraflar için bağlayıcı olacaktır. Taraflardan her biri, Hakem Heyetindeki kendi üyesinin masraflarını hukuki muamelelerdeki temsil masraflarını karşılayacak; Başkanın masrafları ve kalan diğer masraflar taraflarca eşit olarak üstlenilecektir. Bununla beraber Hakem Heyeti masrafların daha yüksek bir oranını taraflardan birinin üstlenmesi ile ilgili karar alabilir ve bu karar taraflar için bağlayıcı olacaktır.

7) Bu Madde, işbu Anlaşmanın 8. maddesi uyarınca, Merkez'in huzuruna getirilmiş ve halen Merkez'de görüşülen bir anlaşmazlığa uygulanmayacaktır.

Madde 11

Hollanda Krallığı ile ilgili olarak işbu Anlaşma, Krallığın Avrupa kısmına ve Aruba'ya uygulanacaktır.

Madde 12

Bu Anlaşma herhangi bir zamanda, Akit Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile tadil edilebilir. Her türlü tadilat Akit Taraflardan herbirinin, diğer Tarafa böyle bir tadilatın yürürlüğe girmesi için kendi iş mevzuatının bütün gereklerini yerine getirmiş olduğunu bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

Madde 13

1) Bu Anlaşma, Akit Tarafların kendi ülkelerindeki anayasal işlemlerin tamamlanmış olduğunu birbirlerine yazılı olarak bildirdikleri tarihten sonraki ikinci ayın ilk gününden itibaren yürürlüğe girecek ve 10 yıllık bir süre için yürürlükte kalacaktır.

2) Anlaşmanın sona ermesinden en az altı ay önce Akit Taraflardan biri fesh-i ihbarda bulunmadıkça, işbu Anlaşma zımnen 10 yıllık bir süre için uzatılmış olacaktır. Ancak, taraflardan herbiri, Anlaşmanın cari süresinin sona ermesinden en az altı ay önce, bir ihbarname ile işbu Anlaşmayı feshetme hakkını koruyacaktır.

3) İşbu Anlaşmanın sona eriş tarihinden önce yapılmış yatırımlar bakımından önceki (yukarıdaki) maddeler, Anlaşmanın sona erdiği tarihten sonra 15 yıl için daha geçerliliğini koruyacaktır.

Bu Anlaşma, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler tarafından imzalanmıştır. Türkçe, Felemenkçe ve İngilizce dillerinde ve bütün metinler aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer metin olarak Ankara'da 27 Mart 1986'da akdedilmiştir. Yorumlamalardaki durumunda, İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti

Hollanda Krallığı

Hükümeti Adına

Hükümeti Adına